

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення сесії
Паланської сільської ради
від _____ № _____/VIII
Сільський голова
_____ Руслан ЯРЕМЧУК

ПРОГРАМА

**реалізація Стратегії реформування системи шкільного харчування
на період до 2028 року в Паланській сільській територіальній громаді**

П А С П О Р Т

Програми реалізація Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2028 року в Паланській сільській територіальній громаді

Ініціатор розроблення Програми	Відділ освіти відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради
Розробник Програми	Відділ освіти відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради
Співрозробники Програми	Виконавчий комітет Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради
Виконавець Програми	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради
Учасники Програми	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради, Уманське управління Головного управління Держпродспоживслужби в Черкаській області (за згодою), громадські та міжнародні організації (за згодою)
Роки виконання Програми	2025 – 2028 роки
Фінансування Програми	Програма фінансується за рахунок коштів місцевого бюджету, бюджету у вигляді субвенції з обласного, державного бюджету (на умовах співфінансування), інших джерел фінансування не заборонених законодавством України, Всесвітньої продовольчої програми ООН та ін.

І. Загальні положення

Програма реалізація Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2028 року у Паланській сільській територіальній громаді (далі — Програма) визначає заходи розв'язання проблеми щодо забезпечення підростаючого покоління безпечними продуктами харчування, що дозволить запобігти виникненню групових спалахів інфекційних хвороб та харчових отруєнь, а достатнє забезпечення якісними харчовими продуктами позитивно вплине на стан їхнього здоров'я.

Програму розроблено відповідно до статті 91 Бюджетного кодексу України, статті 5 Закону України «Про охорону дитинства», законів України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Указу Президента України від 7 грудня 2019 року № 894/2019 «Про невідкладні заходи щодо покращення здоров'я дітей», від 25 травня 2020 року № 195/2020 «Про Національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі», постанови Кабінету Міністрів України від 24.12.2021 № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку», розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 990-р «Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2024 роках», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 24 березня 2016 року № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.04.2016 за № 563/28693, від 25 вересня 2020 року № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за № 1111/35394, Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах, затверджено наказом Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України від 17 квітня 2006 року № 298/227, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05.05.2006 за № 523/12397, рішення Черкаської обласної ради «Про обласну програму «Реформування системи шкільного харчування на період до 2029 року» від 22.12.2023 № 22-7/VIII, на виконання протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра України та за участю першої леді України Олени Зеленської щодо реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 990-р від 13 листопада 2023 року.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Необхідність підготовки Програми викликана такими проблемами, виявленими під час вивчення стану організації харчування, які потребують вирішення протягом 2025-2028 років, а саме:

- недостатність обсягів місцевого бюджету в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України для забезпечення виконання норм харчування в закладах освіти;

- підвищення вартості харчування, що обумовлено процесом інфляції та зниження платоспроможності батьків, через що все менше учнів відвідують шкільні їдальні;

- втрата постачальників харчових продуктів або послуг з організації харчування через нерентабельність для суб'єктів господарювання, віддаленість території;
- застарілість обладнання та харчоблоків, що не дозволяє використовувати сучасні технології приготування страв і забезпечувати дотримання принципів системи НАССР, відповідно є потреба у відновленні, комплексній модернізації та ремонтних роботах;
- перешкоджання енергетичної кризи та повітряних тривог організації харчування в закладах освіти;
- нестача кухарів, інших працівників на кухні, сестер медичних з дієтичного харчування;
- недостатній рівень знань частини працівників закладів освіти на тему організації харчування (зокрема щодо впровадження нових норм харчування, складення та виконання меню);
- відмова дітей від шкільного харчування через сформовані неправильні харчові звички.

III. Визначення стратегічної мети Програми

Стратегічною метою Програми є

- підвищення рівня організації харчування;
- забезпечення вихованців та школярів раціональним та якісним харчуванням;
- зміна харчових уподобань здобувачів освіти;
- збільшення кількості учнів, які харчуються у закладах освіти;
- зниження відсотка ожиріння серед дітей віком до 18 років;
- дотримання наступності, послідовності у процесі удосконалення системи організації харчування вихованців і учнів закладів освіти Паланської сільської ради;
- розвиток матеріально-технічної бази;
- поліпшення умов праці та підвищення кваліфікації працівників харчоблоків та їдалень;
- збільшення кількості учнів, охоплених гарячим харчуванням;
- удосконалення управління системою організації харчування з метою оптимізації витрат на її функціонування та збільшення кількості учнів закладів загальної середньої освіти охоплених харчуванням;
- забезпечення пільгових умов оплати харчування здобувачів освіти, які потребують соціальної допомоги;
- впровадження системи НАССР, застосування програм-передумов системи НАССР, що передбачає розробку та впровадження процедур для підтримки гігієни у всьому харчовому ланцюгу, які потрібні для виробництва та постачання безпечних харчових продуктів;
- забезпечення участі учасників освітнього процесу в нарадах, семінарах, інших заходах громади, обласного та Всеукраїнських рівнів з питань організації харчування.

IV. Напрями реалізації, основні цілі та заходи Програми

Досягнення стратегічної мети планується здійснити на основі чотирьох стратегічних цілей:

Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно:

- організація різних форм харчування у закладах загальної середньої освіти;
- забезпечення безоплатного гарячого харчування учнів 1-4 класів та пільгових категорій дітей;
- проведення моніторингу з метою системного контролю за організацією харчування;
- забезпечення харчуванням дітей з особливими дієтичними потребами за рекомендаціями сімейних лікарів;
- продовження надання субвенції з державного бюджету на модернізацію харчоблоків (на умовах співфінансування);
- сприяння залученню додаткових інвестицій, спрямованих на покращення харчування у закладах освіти;
- здійснення підвищення кваліфікації закупівельників;
- використання електронного каталогу «Prozorro Market».

Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи НАССР:

- модернізація матеріально-технічної бази харчоблоків закладів загальної середньої освіти (закупівля обладнання для харчоблоків);
- реконструкція приміщень їдальнь і харчоблоків згідно з вимогами нових Державних будівельних норм України та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти;
- організація проведення лабораторних досліджень об'єктів санітарних заходів за показниками якості та безпеки сировини та продуктів, що використовуються для харчування дітей, у тому числі питної води, готових страв, змивів з середовища життєдіяльності;
- дотримання в закладах освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР (оновлення кухонного та столового посуду, косметичний ремонт, запровадження кольорового зонування, боротьба з шкідниками, тощо);
- моніторинг практичного застосування процедур заснованих на принципах системи НАССР;
- організація проведення навчань по застосуванню системи НАССР.

Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок:

- проведення заходів і навчань (очна форма, онлайн-семінари, наради)

для працівників відділу освіти, закладів освіти, їдалень, медичних працівників з питань організації якісного, безпечного та здорового харчування;

- удосконалення професійного рівня кухарів та медичних працівників.

Стратегічна ціль 4. *Свідоме обрання українцями здорового харчування:*

- забезпечення комунікаційної підтримки та популяризації формування культури харчування, правильних харчових звичок шляхом зміни поведінки учасників освітнього процесу за допомогою засобів масової інформації, представників громадських організацій;

- формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо);

- популяризація комунікаційної платформи «ЗНАЙМО»;

- контроль за формуванням (оновленням) картотеки страв, своєчасне погодження примірних чотиритижневих меню з урахуванням сезонних, наявних, дозволених для дітей продуктів харчування;

- контроль за дотриманням норм харчування, переліком харчових продуктів, призначених для харчування дітей в їдальнях закладів освіти.

Напрями реалізації, основні цілі та заходи Програми зазначено в додатку до Програми. Програму передбачається виконати протягом чотирьох років.

V. Обсяги, джерела фінансування та строки реалізації Програми

Виконання цілей та заходів Програми заплановано здійснювати протягом 2024-2027 років. Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету, бюджету у вигляді субвенції з обласного, державного бюджету (на умовах співфінансування), інших джерел фінансування не заборонених законодавством України, Всесвітньої продовольчої програми ООН та ін.

Обсяги видатків на фінансування Програми можуть уточнюватися при ухваленні рішення про міський бюджет та про внесення змін до нього.

VI. Очікувані показники виконання Програми

Очікуваним результатом виконання запланованих заходів є:

- 1) впровадження сучасних страв у харчування дітей та сформування правильних звичок харчування при виборі страв;
- 2) забезпечення безоплатного харчування 100% учнів 1-4 класів та пільгових категорій дітей;
- 3) запровадження постійного моніторингу з метою визначення ефективності реалізації Стратегії;
- 4) забезпечення державних гарантій щодо безоплатного харчування категорій осіб, визначених законодавством, а саме дітей з особливими дієтичними потребами за рекомендаціями сімейних лікарів;
- 5) придбання необхідного обладнання для харчоблоків закладів освіти;

6) здійснення досліджень питної води, готових страв на мікробіологічне забруднення, змивів з навколишнього середовища та обладнання тощо, які забезпечують підтвердження впровадження системи НАССР;

7) створення умов для дотримання норм на принципах системи НАССР, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти громади;

8) проведення навчання щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР;

9) підвищення рівня професійних компетентностей працівників відділу освіти, закладів освіти, їдальнь, медичних працівників, створення умов для запровадження планового навчання медичних працівників закладів освіти;

10) підвищення професійних компетентностей працівників харчоблоків закладів освіти громади;

11) проведення заходів з формування компетентностей в учасників освітнього процесу, необхідних для здорового життя у нових формах передачі знань;

12) урізноманітнення харчування в закладах освіти, що відповідає нормам, забезпечення якісного, повноцінного харчування;

13) здійснення заходів щодо популяризації здорового харчування у закладах освіти;

14) виконання норм харчування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами);

15) розширення цільової аудиторії веб порталу «ЗНАЙМО» за рахунок учасників освітнього процесу закладів загальної середньої освіти;

16) створення сприятливих умов за фінансової підтримки з бюджетів усіх рівнів, залученні інвестицій для забезпечення різноманітного, збалансованого і якісного харчування в закладах освіти області, формування в учасників освітнього процесу навичок, усвідомленого вибору здорового харчування та забезпечить досягнення мети Програми.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

1. Координацію та контроль за виконанням заходів і завдань Програми здійснює відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради.

2. Виконавці та Учасники Програми надають інформацію на узагальнення відділу освіти культури, молоді та спорту Паланської сільської ради щокварталу до 15 числа місяця, наступного за звітним періодом.

3. Відділ освіти культури, молоді та спорту Паланської сільської ради:

- а) здійснює моніторинг за ефективністю виконання програми;
- б) раз на рік звітує про стан виконання Програми.

Напрями реалізації, основні цілі та заходи
Програми реалізація Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2028 року
в Паланській сільській територіальній громаді

№ п/ п	Напрями реалізації, основні цілі та заходи	Термін виконання	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. грн. у т.ч. по роках				Очікуваний результат (необхідно зазначити)
					2025	2026	2027	2028	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Стратегічна ціль 1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно:									
1	Організація різних форм харчування у закладах загальної середньої освіти (монопрофільне меню, мультипрофільне меню)	2025 - 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень			Урізноманітнення харчування в закладах освіти, що відповідає нормам чинного законодавства України, впровадження сучасних страв та формування правильних навичок харчування	
				Кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством	У разі надходження				
				Кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством	У разі надходження				

2	Проведення моніторингу з метою системного контролю за організацією харчування	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Фінансування не потребує		Запровадження постійного моніторингу з метою визначення ефективності реалізації Стратегії
3	Забезпечення харчуванням дітей з особливими дієтичними потребами за рекомендаціями сімейних лікарів	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	організація харчування відповідно до вимог чинного законодавства України, забезпечення державних гарантій
4	Продовження надання субвенції з державного бюджету на модернізацію харчоблоків (на умовах співфінансування)	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Державний бюджет	У разі надходжень	забезпечення комфортного та освітнього середовища
				Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	

5	Сприяння залученню додаткових інвестицій, спрямованих на покращення харчування у закладах освіти	2025– 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради	Кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством	У разі надходження	забезпечення комфортного та освітнього середовища
6	Здійснення підвищення кваліфікації закупівельників	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	Підвищення рівня знань суб'єктів сфери закупівель (осіб відповідальних за закупівельний процес) їх поінформованості при зміні у закупівельному законодавстві
7	Використання електронного каталогу «Prozorro Market»	2025 – 2028 роки	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради	Фінансування не потребує		Підвищення рівня зручності та ефективності закупівель

Стратегічна ціль 2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів система НАССР:

1	Модернізація матеріально-технічної бази харчоблоків закладів загальної середньої освіти (закупівля обладнання для харчоблоків)	2025 - 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Державний бюджет	У разі надходжень	Забезпечення комфортного та освітнього середовища
				Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	
				Кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством	У разі надходження	

2	Реконструкція приміщень їдальні і харчоблоків згідно з вимогами нових Державних будівельних норм України та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Державний бюджет	У разі надходжень	Спрямування коштів на реалізацію проєктів, що охоплюють поліпшення умов харчування здобувачів освіти у закладах загальної середньої освіти
				Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	
				Кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством	У разі надходження	
3	Організація проведення лабораторних досліджень об'єктів санітарних заходів за показниками якості та безпеки сировини та продуктів, що використовуються для харчування дітей, у тому числі питної води, готових страв, змивів з середовища життєдіяльності	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	Здійснення дослідження питної води, готових страв на мікробіологічне забруднення, змивів з навколишнього середовища та обладнання тощо, які забезпечують підтвердження впровадження системи НАССР
4	Дотримання в закладах освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР (оновлення кухонного та столового посуду, косметичний ремонт, запровадження кольорового зонування, боротьба з шкідниками, тощо)	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	Створення умов для дотримання норм на принципах системи НАССР, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти

5	Моніторинг практичного застосування процедур заснованих на принципах системи НАССР	2025 – 2028 роки	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Фінансування не потребує		Забезпечення комфортного та освітнього середовища
6	Організація проведення навчань по застосуванню системи НАССР	2025 – 2028 роки	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Фінансування не потребує		Проведення навчання щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР у формі вебінарів для працівників, пов'язаних з організацією харчування
Стратегічна ціль 3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок:						
1	Проведення заходів і навчань для працівників відділу освіти, закладів освіти, їдалень, медичних працівників з питань організації якісного, безпечного та здорового харчування	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Місцевий бюджет		Підвищення професійної компетентності працівників харчоблоків
2	Удосконалення професійного рівня кухарів та медичних працівників	2025 - 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти,	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	Підвищення професійної компетентності працівників харчоблоків

			культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством	У разі надходження	
Стратегічна ціль 4. Свідоме обрання українцями здорового харчування:						
1	Забезпечення комунікаційної підтримки та популяризації формування культури харчування, правильних харчових звичок шляхом зміни поведінки учасників освітнього процесу за допомогою засобів масової інформації, представників громадських організацій	2025 – 2028 роки	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Фінансування не потребує		Підготовка відповідальних осіб за організацію харчування та працівників закладів загальної середньої освіти для поширення інформації про принципи здорового харчування та забезпечення їх інструментарієм для проведення відповідних заходів
2	Формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо)	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Місцевий бюджет	У межах кошторисних призначень	Проведення заходів та формування компетентностей в учасників освітнього процесу, необхідних для здорового життя у нових формах передачі знань

3	Популяризація комунікаційної платформи «ЗНАЙМО»	2025 – 2028 роки	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Фінансування не потребує	Розширення цільової аудиторії веб порталу «ЗНАЙМО» за рахунок учасників освітнього процесу. Популяризація здорового харчування
4	Контроль за формуванням (оновленням) картотеки страв, своєчасне погодження примірних чотиритижневих меню з урахуванням сезонних, наявних, дозволених для дітей продуктів харчування	2025 – 2028 роки	Відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради	Фінансування не потребує	Урізноманітнення харчування в закладах загальної середньої освіти ПаланськоїСТГщо відповідає нормам. Забезпечено якісне, повноцінне харчування
5	Контроль за дотриманням норм харчування, переліком харчових продуктів, призначених для харчування дітей в їдальнях закладів освіти.	2025 – 2028 роки	Паланська сільська рада, відділ освіти, культури, молоді та спорту Паланської сільської ради, заклади освіти Паланської сільської ради Уманське районне управління ГУ Держпродспо-живслужби в Черкаській області	Фінансування не потребує	Забезпечено виконання норм харчування відповідно до постанови КМУ від 24 березня 2021 року № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами)

